

การดูแลมารดาหลังคลอดในระยะ 2 ชั่วโมงแรกหลังคลอด

ในระยะหลังคลอดมารดาจะมีการเปลี่ยนแปลงมากมายทั้งทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคมซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องมาจากการตั้งครรภ์เพื่อให้ร่างกายกลับสู่สภาพเดิมเหมือนก่อนตั้งครรภ์อวัยวะต่างๆจะมีการเปลี่ยนแปลงกลับคืนสู่สภาพเดิมยกเว้นเต้านมที่จะมีการเจริญเติบโตต่อไปเพื่อสร้างน้ำนมในการเลี้ยงดูทารกดังนั้นในการที่จะให้การดูแลทารกหลังคลอดให้ได้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน ในระยะ 2 ชั่วโมงหลังคลอดหรือระยะที่ 4 ของการคลอด เป็นระยะที่ร่างกายผู้คลอดมีอาการอ่อนเพลียจากการสูญเสียพลังงานจากการคลอด มีการโอบกอดบุตรและให้บุตรดูดนม มดลูกควรมีการหดตัวลักษณะกลมแข็งอยู่ระดับสะดือหรือต่ำกว่าสะดือเล็กน้อย ในระยะนี้ต้องเฝ้าระวังเกิดการตกเลือดในระยะหลังคลอด เนื่องจากมดลูกหดตัวไม่ดี

พยาบาลห้องคลอดควรมีการดูแลมารดาและทารกหลังคลอด 2 ชั่วโมงแรกหลังคลอด ดังนี้

1. ประเมินสภาพปัญหาและความต้องการของมารดาและทารกอย่างต่อเนื่อง
2. ประเมินสภาพทั่วไปผู้คลอด
3. ตรวจวัดสัญญาณชีพ ทุก 15 นาทีใน 1 ชั่วโมงแรกและทุก 30 นาที ในชั่วโมงที่ 2
4. ประเมินการหดตัวของมดลูกและเลือดที่ออกทางช่องคลอดทุก 15 นาทีใน 1 ชั่วโมงแรกและทุก 30 นาที ในชั่วโมงที่ 2 ทุกชั่วโมงจนกว่าจะ stable
5. ประเมินอาการปวดมดลูก
6. ดูแลกระเพาะปัสสาวะให้ว่าง
7. ประเมินแผลฝีเย็บและคั้น blood clot ก่อนย้ายไปที่กหลังคลอด
8. ให้ความรู้มารดาหลังคลอดเรื่อง การคลึงมดลูก การดูแลแผลฝีเย็บ การสังเกตน้ำคาวปลา การให้นมบุตร การตรวจหลังคลอดการปฏิบัติตัวหลังคลอด
9. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน เพื่อจำแนกความต้องการการดูแล เช่น หลัง คลอดปกติ หลังคลอดมีภาวะเสี่ยงจากภาวะแทรกซ้อน
10. กำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลให้ครอบคลุมปัญหา และความต้องการของ มารดาและทารก
11. แก้ไขหรือกำหนดข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลใหม่ เมื่อพบข้อมูลที่บ่งชี้ ว่าปัญหา และความต้องการของ มารดาและทารกเปลี่ยนแปลงไป
12. บันทึกการประเมินปัญหา ความต้องการและข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลให้ ครบถ้วนและต่อเนื่อง
13. ดูแลให้อบกอดทารกและช่วยให้ทารกดูดนมแม่ใน 30 นาทีแรก
14. ประเมิน LATCH Score และแนะนำการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และอาหารที่ส่งเสริมการไหลของน้ำนม

การดูแลมารดาหลังคลอด 2 ชั่วโมงแรกหลังคลอด นับเป็นระยะที่สำคัญที่จะช่วยค้นหาสาเหตุและป้องกันภาวะต่างๆที่อาจเกิดจากการคลอด เช่น ภาวะตกเลือดหลังคลอด อาการอ่อนเพลียของมารดาจากการคลอด การส่งเสริมและเน้นย้ำการให้นมบุตรและเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ฉะนั้นพยาบาลห้องคลอดควรให้ความสำคัญในการดูแลมารดาตลอดตั้งแต่ระยะก่อนคลอด ระยะคลอด และระยะหลังคลอด เพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนของมารดาและทารกต่อไป